

man ude i Livet ikke kommer i Modstrid med Aanden i en Lov, der, som jeg sagde før, paa et givet Tidspunkt har været tilfredsstillende for det Samfund, den er givet for, er det naturligt, at man ved Administrationens Handlinger giver Plads for den Udvikling, som Livet fører med sig, saa længe det er gør ligt, medmindre Lovens Bogstav positivt er til Hinder derfor. Thi først saa kommer det Tidspunkt, da det er nødvendigt, at forandre Loven, og saa bør den ogsaa forandres for at komme til at passe til de Forhold, der nu foreligge. Men paa den anden Side mener jeg da ogsaa, at kun naar en Lov paakræves paa denne Maade, skal man have en Lov. Jeg tror, at det gælder denne Forsamling som adskillige andre lovgivende Forsamlinger, at man i noget for stærk Grad er tilbøjelig til at mene, at naar man bare faar noget, saa er det godt. Jeg tror, at det var bedre, om man i Stedet for at forandre Lovgivningen — jeg vil ikke sige fra Dag til Dag, men fra Aar til Aar, eller hvad ofte i alt Fald er Tilfældet, med meget faa Aars Mellemlum, lod Livet gennemføre den Lovgivning, man har paa et vist Omraade paa den af mig antydede Maade, og saa først, naar Livets Krav kom i uløselig Modstrid med Lovens Aand og Bogstav, gav sig til at lovgive. Nu tror jeg ikke, at Forholdene netop ere saaledes paa det Omraade, vi her lovgive om, og derfor kunde vi efter min Mening saadarmærket godt have undværet dette Lovforslag. Det er det, der har givet mig Anledning til at fremsætte disse Bemærkninger. Der var en hel Del andre almindelige Betragtninger, jeg havde tænkt at fremsætte, men dem skal jeg undlade.

Jeg vil saa slutte med at sige, at naar jeg har talt i Dag, hvor man snarest kunde vente, at Lovforslaget vilde passere uden et Ord fra nogen Side, er det nærmest for at værge mig selv imod ved en eller anden Agitation ude i Landet, ved en eller anden Lejlighed at komme til at bære Skylden for at være paa tværs af Andelsvirksomheden. Jeg skal gentage, at jeg haaber, at den højtærede Minister vil udtale sig om det Spørgsmaal, jeg stillede om, hvad der falder ind under Loven, og hvad ikke, altsaa om disse Foreninger, der, om jeg saa maa sige, gaa op

i en større Fællesforening, falde ind under Loven. Jeg er af den Opfattelse, at naar de have solidarisk Ansvar og kun have med deres egne Medlemmer at gøre, er de ikke bogføringspligtige, selv om de ere Medlemmer af en saadan større Forening.

Ordføreren (Birch): Om jeg hørte rigtigt, hvad det ærede Medlem fra Herning (R. Nielsen) benyttede som Udgangspunkt for de Bemærkninger, han nu fremførte, saa var det den Omstændighed, at han havde ventet, at vi nu til tredje Behandling skulde have stillet et Ændringsforslag. Jeg formoder, at dermed sigtes til den Henstilling, der fra en eller to Sider i denne Sal blev rettet til mig som Ordfører ved Sagens anden Behandling med Hensyn til, at man skulde stille sig velvillig til Tanken om, at ogsaa Andelsforetagender med begrænset Ansvar skulde være fritagne for Bogføringspligt, naar de forpligtede sig til aarlig at indsende deres Regnskaber til Revision, Fremlæggelse og Godkendelse hos et af Andelsforetagenderne i København oprettet Kontor, der var godkendt af en Minister, enten Indenrigsministeren eller Ministeren for Handel og Søfart. Ved anden Behandling udtalte jeg, at jeg personlig fandt, at Udvalget burde optage dette Spørgsmaal til velvillig Behandling, og det glæder mig at kunne sige, at Udvalget ogsaa har optaget Spørgsmaalet og behandlet det velvilligt. Det ligger i Sagens Natur, at man kun kan se velvilligt paa Tanken, saaledes som den forelaa, idet den gik ud paa, at en Række Foreninger frivilligt skulle gøre det samme, som Loven paalægger en Del af de øvrige Foreninger. Men naar man kommer til Tankens Udformning, vil man støde paa en hel Række Vanskeligheder. Man kan for det første ikke skrive i en Lov, at visse Foreninger fritages, naar de frivilligt gøre det, som Loven ellers paalægger dem. Der bliver et Modsætningsforhold deri. Man vilde saa blive nødt til at lægge Hovedvægten paa, at de paagældende Foreninger vilde blive fri for at føre autoriserede Bøger. Autorisation af Forretningsbøger betegner, at Bøgerne skulle opfylde visse Betingelser; der navnlig gaa ud paa, at de skulle være gennemhullede